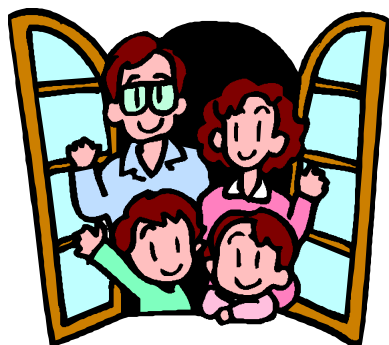

FIB-PROJEKTET UPPSALA LÄN

Föräldrar med intellektuella begränsningar

Kartläggning av målgruppen, 2005-2008

SAMMANFATTNING

FIB-projektet är ett 3-årigt samverkansprojekt i Uppsala län som syftar till att utveckla stöd till barn och deras föräldrar i familjer där någon av föräldrarna har en utvecklingsstörning eller andra kognitiva svårigheter, som kan förekomma vid t.ex. svagbegåvning eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

För att kunna bedöma omfattningen av stödbehov och planera utifrån det, är det viktigt att veta hur många familjer det finns som tillhör målgruppen och hur många barn de har. En del i projektet har därför varit att göra en kartläggning av målgruppens storlek i Uppsala län.

En bred förankring på olika nivåer i Landstingets och kommunernas organisationer har krävts för att kunna genomföra kartläggningen.

Olika grupper av professionella, som möter familjerna i sin yrkesutövning, har gjort bedömningen av vilka som tillhör målgruppen och som är i behov av anpassat stöd.

Resultatet av kartläggningen bekräftar det som yrkesverksamma i olika sammanhang omtalat, nämligen att det finns ett stort antal barn och föräldrar med behov av stöd på grund av kognitiva svårigheter hos någon av föräldrarna. Totalt handlar det om 602 familjer med sammanlagt 1092 barn som bedöms vara i behov av stöd på grund av föräldrarnas kognitiva svårigheter. Mer än 50 % av barnen har egna kognitiva svårigheter.

Den variation vi kan konstatera mellan länets olika kommuner kan bero på befolkningsstruktur, förekomst av särskola, tidigare befintliga institutioner och tillgång på bostäder och sysselsättning.

Kartläggningen ger ett underlag för planeringen av insatser till familjerna. Den visar hur många familjer och barn det finns och kan hos olika verksamheter ställas i relation till de riktade insatser som görs. Kartläggningen ger också ett underlag för ökad samverkan och samplanering mellan olika samhällsinstanser då många professionella arbetar med samma familjer utan varandras kännedom.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning	2
Bakgrund	4
Tidigare kartläggning	4
Målgrupp	5
Kartläggningen i Uppsala län	5
Kartläggningen i Tierp. En pilotstudie	6
Genomförande av kartläggningen i länets övriga kommuner	7
Resultat av kartläggningen	9
Slutkommentarer	12
Referenser	13
Bil 1 ”Inbjudan till SUF-förmiddag....”	14
Bil 2 ”Kartläggning inom X kommun.....”	15

BAKGRUND

FIB-projektet är ett 3-årigt samverkansprojekt i Uppsala län som syftar till att utveckla stöd till barn och deras föräldrar i familjer där någon av föräldrarna har en utvecklingsstörning eller andra kognitiva svårigheter, som kan förekomma vid t.ex. svagbegåvning eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

FIB står för ”Föräldrar med intellektuella begränsningar” och omfattar personer som t.ex. har en utvecklingsstörning, svagbegåvning eller andra kognitiva svårigheter. Till följd av detta har de svårigheter med planering, struktur, minne, abstrakt tänkande, läsning, räkning eller skrivning, vilka var för sig eller gemensamt kan inverka på föräldraförmågan. I vissa fall kan svårigheterna vara så stora att föräldraförmågan sviktar.

Inom ramen för FIB-projektet i Uppsala län har en länsövergripande behovskartläggning av målgruppen gjorts. Bakgrunden var att det saknas kunskap om hur många familjer det finns som tillhör målgruppen och vilka behov av stöd dessa barn och föräldrar har.

Det finns ingen svensk nationell kartläggning av hur många barn som årligen föds vars förälder eller föräldrar har en utvecklingsstörning. (Starke, 2007). Utifrån den forskning som finns vet man att behovet av samordnat samhällsstöd till dessa familjer är stort (Starke, 2007). Det huvudsakliga syftet med kartläggningen har varit att få kunskap som kan tjäna som ett underlag för planering av olika former av insatser.

Det saknas även svensk forskning om uppväxtvillkoren för barn som har föräldrar med utvecklingsstörning. I ett flertal studier från Danmark, Island, Australien, USA och Kanada rapporteras att barnen kan vara utsatta för försummelse samt att barnen kan utveckla beteende- och emotionella svårigheter. (Starke, 2007). Därför är det viktigt att upptäcka barnen tidigt och erbjuda familjerna stöd. Inte heller finns studier kring hur många föräldrar det finns som har sviktande föräldraförmåga till följd av andra kognitiva svårigheter och hur uppväxtvillkoren ter sig för dras barn.

TIDIGARE KARTLÄGGNING

En svensk undersökning genomfördes 1993 (Bager 2003) bland de kvinnor 20 - 40 år som fanns förtecknade i landstingets omsorgsarkiv i dåvarande Skaraborgs län. Undersökningen handlar alltså om kvinnor med diagnosticerad utvecklingsstörning och innefattar inte den vidare målgrupp, som föreliggande undersökning gäller.

Det fanns 50 barn i Skaraborgs län 1995 i åldern 0-10 år vars mödrar var utvecklingsstörda. Under samma tidsperioden 1986-1995 föddes i Skaraborgs län 38 094 barn vilket ger för den använda metoden ett prevalenstal av minst 1,4

promille (1986-1995) vilket omsatt för hela landet innebär att minst 160 barn årligen föds till mödrar med utvecklingsstörning.

Barn till mödrar med utvecklingsstörning har en uppväxt som oftast präglas av otrygghet och understimulering, de är en riskgrupp. Hur många barn som befinner sig i denna riskzon vet vi ej. (Bager 2003)

Undersökningen visade också att bland kvinnor med utvecklingsstörning är det de med lätt utvecklingsstörning som föder barn och att deras barnafödande minskat från cirka 30 procent till cirka 15 procent under de senaste decennierna fram till 1995. Bager konstaterar att behovet av samordnat samhällsstöd till dessa familjer är stort och att det finns behov av läns- eller regionbaserade stödteam med särskild kunskap om utvecklingsstörning och familjebildning.

Inom ramen för, ”Samverkansgruppen för barn och föräldrar i familjer där minst en av föräldrarna har utvecklingsstörning eller andra kognitiva svårigheter” /SUF/ har kontakten med yrkesverksamma bekräftat att de ofta kommer i kontakt med målgruppen som upplevs som relativt stor utan att man vet hur stor den är. Vi har vidgat definitionen av målgruppen, jämfört med Bagers definition till att omfatta flera grupper som har kognitiva svårigheter vilket medför svårigheter med föräldraskapet.

MÅLGRUPP

Inom habiliteringsverksamhet och socialtjänst i Uppsala län konstaterades behov av stöd och metodutveckling när det gällde föräldrar med olika slag av kognitiva svårigheter/intellektuella begränsningar, som påverkade förmågan att sörja för sina barn på ett tillräckligt bra sätt. Man var alltså inte intresserad av en speciell diagnosgrupp t.ex. föräldrar med utvecklingsstörning. Förutom de kognitiva svårigheterna som innebar problem med planering, struktur, minne, abstrakt tänkande, läsning, räkning eller skrivning förekom ofta problem med viktiga komponenter i föräldraförmåga liksom identitetsproblem, emotionella svårigheter samt svårigheter att få och behålla arbete och att delta i samhällslivet på andra sätt.

FIB-projektets målgrupp är sålunda vid och innefattar föräldrar som har kognitiva svårigheter, som påverkar föräldraförmågan, till följd av t.ex. utvecklingsstörning, svagbegåvning, förvärvad hjärnskada eller vissa neuropsykiatriska funktionshinder såsom ADHD och Asperger syndrom. I målgruppen ingår även föräldrar utan känd diagnos, men med problem av kognitiv natur enligt ovanstående beskrivning.

KARTLÄGGNINGEN I UPPSALA LÄN

Syftet med kartläggningen i Uppsala län har varit att få kunskap om hur många föräldrar och barn det finns för att kunna ha möjlighet att planera olika former

av insatser men också för att få kännedom om hur många som nås av insatserna i förhållande till det ”totala antalet”. Konsekvenserna av funktionsnedsättningen har varit i fokus och inte t.ex. diagnoser.

Den metod som använts inom ramen för FIB-projektet bygger på en skattning som den professionelle gör utifrån den samlade kunskap och kännedom man har om föräldern (journaler, utredningar, möten mm.) Den bedömning den professionelle gör är utifrån följande kriterier:

1. Föräldrar som har en känd utvecklingsstörning, förvärvad hjärnskada, Asperger eller ADHD där omfattningen är av den arten att de behöver stöd i sitt föräldraskap.
2. Föräldrar som har stora kognitiva nedsättningar som innebär svårigheter med bl.a. planering, struktur, minne, abstrakt tänkande, läsning, räkning eller skrivning och därför behöver stöd i sitt föräldraskap.

De som medverkat vid kartläggningen har varit skola/förskola/särskola, habilitering, socialtjänst, LSS-handläggare, mödra- och barnhälsovården och i förekommande fall barn- och familjeinstitutioner samt barn- och ungdomspsykiatri och vuxenpsykiatri. Inom vissa verksamheter har man haft kunskap om diagnoser medan man inom andra verksamheter inte har haft det.

KARTLÄGGNINGEN I TIERPS KOMMUN. EN PILOTSTUDIE.

När FIB-projektet startade hösten 2005 fanns i Uppsala län samverkansgrupper ”SUF-grupper” i två av länets då sju kommuner. SUF står för ”Samverkan kring barn och föräldrar i familjer där någon av föräldrarna har en utvecklingsstörning eller andra kognitiva svårigheter” och består av representanter från habilitering, skola/förskola, MVC, BVC, socialtjänst, psykiatri och har som främsta uppgift att verka för samverkan när det gäller insatser för målgruppen.

I Uppsala och Tierps kommuner fanns SUF-grupper sedan 1999 och det var också i de kommunerna som FIB-projektet bedrev metodutvecklingsarbete vad gäller gruppverksamhet för barn och föräldrar och föräldrastöd i hemmet. I Tierp bildades under hösten 2005 en lokal referensgrupp till FIB-projektet och den hade tagit form och började fungera under våren 2006. En av de första uppgifterna för den var att ta fram ett underlag för de kommande barngrupps- och föräldragrupsverksamheterna. Samtidigt genomfördes s.k. dialogträffar med olika yrkeskategorier, se ovan, som kom i kontakt med målgruppen enskilt eller i grupp. En av frågeställningarna var: Hur många familjer träffar du som tillhör målgruppen?

Det visade sig ganska snart att de flesta var säkra på att de träffade på någon eller några familjer som de trodde eller visste tillhörde målgruppen och att det fanns flera familjer i en ”gråzon” där de inte riktigt visste om föräldern tillhörde

målgruppen eller inte. De uppvisade olika svårigheter i mötet med de professionella som kunde yttra sig som kognitiva svårigheter dvs. svårigheter med planering, struktur, minne, abstrakt tänkande, räkning, läsning eller skrivning vilket påverkade föräldraskapet.

Professionella gjorde således en bedömning utifrån sina kunskaper av hur många familjer som de kom i kontakt med i sin yrkesutövning. Inom vissa verksamhetsområden t.ex. habilitering och socialtjänst hade man kunskap om ett känt eller diagnostiserat funktionshinder medan andra verksamheter t.ex. skola/förskola gjorde en bedömning utan kunskap om kända diagnoser.

Kartläggningen ifrågasattes inom skolområdet vilket också skedde i några av de övriga kommunerna i länet. En förklaring kan vara att skolan möter föräldrar till skillnad från övriga verksamheter som möter patienter, klienter, vårdtagare mm. och som de i sitt vardagliga arbete är vana att ”diagnostisera”. Det förkom frågor som handlade om nyttan med kartläggningen, sekretessregler, kunskap om målgruppen för att kunna kartlägga mm.

FIB-projektets referensgrupp och familjecoach och familjecoachen fick inom flera verksamhetsområden ”rycka ut” och förklara och motivera för att man skulle förstå målsättningen och se vinsterna med att ha kunskap om hur många som tillhörde målgruppen och kunde förväntas ha behov av stöd i sitt föräldraskap. En viktig erfarenhet var att det krävdes en bred förankring inom de olika verksamhetsområdena och att det fanns en beredskap för att möta de frågor som uppstod och tillhandahålla information i olika sammanhang. I Tierp genomfördes ingen kartläggning av barnens eventuella funktionsnedsättningar vilket är av intresse när man skall planera och genomföra insatser. Detta tillfördes kartläggningen i de övriga kommunerna i länet.

För att kontrollera metodens tillförlitlighet gjordes en kontrollstudie i Tierp våren 2008 av kartläggningen våren 2006 av de som tillhör grupp 1 med kända funktionshinder med i stort sett samma resultat. Den nya studien visade att det fanns 26 familjer i kommunen med kända intellektuella funktionshinder jämfört med de 25 familjer man identifierat 2006. Ytterligare info om kartläggningen i Tierp finns att läsa i rapporten *”Gruppverksamhet för föräldrar med intellektuella begränsningar och deras barn – Slutrapport för FIB-projektets delprojekt i Tierp juni 2008 –”*(Nilsson 2008)

GENOMFÖRANDE AV KARTLÄGGNINGEN I LÄNETS ÖVRIGA KOMMUNER.

Att få till stånd lokala samverkansgrupper/SUF/ i länets övriga kommuner ingick som en del i FIB-projektet för att hitta nya former för samverkan mellan berörda verksamheter. Samverkansgrupperna blev en viktig förutsättning för att

kunna genomföra kartläggningen eftersom det där finns representanter för de olika verksamheter som skulle delta i kartläggningen..

Tillvägagångssättet följde samma mönster i alla kommunerna och började med att initiativ togs från den lokala samverkansgruppen/SUF/ i Uppsala och FIB-projektet till att socialtjänsten i respektive kommun, tillsammans med habiliteringen, bjöd in till en halvdags föreläsning som samverkansgruppen/SUF/ i Uppsala och FIB-projektet stod för. **Bilaga 1.**

Uppslutningen blev stor i alla kommuner med många företrädare från de olika verksamheterna. Det fanns också ett stort intresse av att få till stånd en lokal samverkansgrupp/SUF/ inte bara för att göra kartläggningen utan för att samverka mellan olika verksamheter och huvudmän kring målgruppen. I samtliga kommuner konstaterades att man mötte de här familjerna och att det krävdes särskild kunskap om utvecklingsstörning/kognitiva svårigheter och föräldraskapet.

I slutet av halvdagen, där vi också informerade om den kartläggning som gjorts i Tierp, bildades embryot till en lokal SUF-grupp med intresserade från olika verksamhetsområden. Tid bokades för ett första SUF-möte då kartläggningen kom att stå på dagordningen. Vid det tillfället presenterades tillvägagångssättet i form av skriftlig information och kartläggningsmaterial samt diskussion kring tillvägagångssättet och ev. svårigheter som skulle kunna uppstå.

Kartläggningen skulle innehålla uppgifter om initialer, ålder och kön för att undvika att personer som har kontakter med flera verksamheter och myndigheter skulle räknas flera gånger. I informationen betonades noga att detta var kontrollerat med forskare och jurister vad gäller sekretesslagstiftning.

Det verksamhetsområde som ifrågasatte kartläggningen i några kommuner var skolan, vilket resulterade i att skolan i Enköping och Heby inte finns med i kartläggningen. Det är viktigt att notera att det inte var skolans representanter i SUF-gruppen som var ifrågasättande utan skolchef eller motsvarande. Det fanns också tveksamheter inom de olika elevvårdsteamerna till att medverka då man inte ville sätta en etikett på föräldrarna. En fråga som ofta ställdes var: Vad skall detta tjäna till?

I en av kommunerna ställde sig skolan negativ till en början men efter möten med skolledning med ytterligare information och diskussion ändrade man sig.

I Uppsala kommun uteslöts skolan och förskolan i kartläggningen redan från början eftersom det inte fanns resurser till att genomföra den med tanke på kommunens storlek och det stora antal skolor/förskolor som finns. Erfarenheter

från andra kommuner där skolan deltog visade att de till stor del bidrog med familjer som tillhörde grupp 2.

Kartläggningstiden omfattade i genomsnitt ca. 2-3 månader i varje kommun med möjlighet till förlängning. Kartläggningmaterialet från de olika verksamheterna lämnades till den lokala SUF-representanten eller skickades direkt till FIB-projektet som stod för redigering i den meningen att kontroll gjordes så att samma familjer inte räknades flera gånger.

Vid nästa lokala SUF-möte gick man tillsammans igenom kartläggningen för att se vilka verksamheter som inte kommit med och vilka kompletteringar som måste göras. Efter att det blivit gjort informerades gruppen om resultatet.

RESULTAT AV KARTLÄGGNINGEN

Uppsala län består av 8 kommuner och har en sammanlagd folkmängd av 323 270 personer (31/12 2007).

I kommunerna Enköping, Heby och Uppsala har skolan inte deltagit.

Målgruppen är familjer och barn 0-18 år förutom i Tierp där barnens ålder är 0-16 år. Erfarenheterna från pilotstudien i Tierp visade att det fanns hemmaboende barn i åldern 17-18 år som följaktligen togs med i länets övriga kommuner.

I grupp 1 redovisas antal föräldrar som har en känd utvecklingsstörning, förvärvad hjärnskada, Aspergerssyndrom eller ADHD där omfattningen är av den arten att de behöver stöd i sitt föräldraskap.

I grupp 2 redovisas de som ej har diagnos men som visar stora kognitiva nedsättningar med svårigheter med bl.a. planering, struktur, minne, abstrakt tänkande, läsning, räkning eller skrivning och därför behöver stöd i sitt föräldraskap.

Kommun	Folkmängd	Grp 1/fam/	Barn	Grp 2/fam/	Barn
Tierp 1	20 068	25	50	44	76
Älvkarleby	9 095	2	2	51	92
Uppsala*	187 541	85	144	69	137
Enköping*	38 768	27	57	41	64
Östhammar	21 421	33	57	91	152
Håbo	18 931	15	34	49	91
Knivsta	13 954	5	8	18	32
Heby*	13 492	18	36	29	60
Totalt	323 270	210	388	392	704

1 Barn 0-16 år

* Skola/förskola har ej deltagit i kartläggningen

Detta innebär att det totalt handlar om 1092 barn i 602 familjer.

I sju av länets kommuner gjordes även en bedömning om barnen hade egna funktionshinder utifrån samma gruppindelning som för föräldrarna med Grp. 1 och Grp.2. Grp. 0 innebär att man bedömer att barnen inte har några egna kognitiva svårigheter och Grp ? att man känner sig osäker.

Grp 1/fam/

Barn till föräldrar med en känd utvecklingsstörning eller andra kognitiva svårigheter.

Kommun	Grp 1 Barn	Grp 2 Barn	Grp 0 Barn	Grp ?
	"utredda"	"ej utredda"	Utan svårigheter	"osäkert"
Älvkarleby	2			
Uppsala*	51	13	65	15
Enköping*	19	6	30	2
Östhammar	21	9	23	4
Håbo	10	2	22	
Knivsta	3	2	5	
Heby*	3		9	22
Totalt	109	32	154	43

Totalt 185 familjer med 338 barn i länet exklusive Tierps kommun.

Detta innebär att mer än 42 % av barnen som har en förälder med känd kognitiv nedsättning har egna kognitiva svårigheter.

Grp 2/fam/

Barn till föräldrar som bedöms ha stora kognitiva svårigheter som inte är kända och utredda.

Kommun	Grp 1 Barn	Grp 2 Barn	Grp 0 Barn	Grp ?
Älvkarleby	5		87	
Uppsala*	35	31	71	
Enköping*	23	12	24	5
Östhammar	50	57	43	2
Håbo	28	21	40	2
Knivsta	8		24	
Heby*	9	15	12	24
Totalt	158	136	301	33

Totalt 348 familjer med 628 barn i länet exklusive Tierps kommun.

Detta innebär att mer än 47 % av barnen som har en förälder med stora kognitiva svårigheter som inte är utredda har egna kognitiva svårigheter

Familjer som bedömts tillhöra grupp 1 och deras kontakt med Socialtjänsten eller Habiliteringen.

Kommun	Grp. 1 Familjer	Antal barn	Familjers kontakt med Soc. el. Hab.
Älvkarleby	2	2	2
Enköping*	27	57	27
Östhammar	33	57	24
Håbo	15	34	14
Knivsta	5	8	5
Heby*	18	36	16
Totalt	100	194	88

* Skolan har en deltagit i kartläggningen

Av de kartlagda 100 familjerna som tillhör grupp 1 i ovanstående kommuner har 12 familjer med sammanlagt 22 barn ingen kontakt med Habiliteringen eller Socialtjänsten. Uppsala och Tierp ingår ej.

Familjer som bedömts tillhöra grupp 2 och deras kontakt med Socialtjänsten eller Habiliteringen.

Kommun	Grp. 2 Familjer	Antal barn	Familjers kontakt med Soc. el. Hab.
Älvkarleby	51	92	21
Enköping*	41	64	32
Östhammar	91	152	37
Håbo	49	91	20
Knivsta	18	32	6
Heby*	29	60	27
Totalt	279	491	143

* Skolan har en deltagit i kartläggningen

Av de kartlagda 279 familjerna som tillhör grupp 2 i ovanstående kommuner har 136 familjer med sammanlagt 238 barn ingen kontakt med Habiliteringen eller Socialtjänsten.

SLUTKOMMENTARER

Utgångspunkten för kartläggningen har varit att få en uppfattning om hur många familjer det finns med kognitiva svårigheter som påverkar föräldraförmågan, för att kunna få underlag för planering av olika typer av insatser och samordning av ett anpassat stöd.

Den allmänna uppfattningen att det finns många familjer med kognitiva svårigheter bekräftades och motivationen till att samverka kring familjerna ökade tack vare kartläggningen.

Bland yrkesverksamma i de olika kommunerna har det funnits ett stort intresse att genomföra kartläggningen med undantag för skolan inom några kommuner. Skolan har varit det verksamhetsområde där det krävts en större grad av förankrings- och motivationsarbete. Det har varit viktigt att de som deltagit i kartläggningen har kunnat se vilka samordningsvinster det finns att göra genom att känna till målgruppens storlek.

En viktig förutsättning för att kunna genomföra kartläggningen har varit förekomsten av kommunernas samverkansgrupper/SUF/, där representanter för de olika verksamhetsområdena funnits.

I och med kartläggningen fick de nybildade SUF-grupperna i starten en gemensam konkret arbetsuppgift som medförde att övriga samverkansaktiviteter kom igång.

Skolan har inte kunskapen om kognitiva svårigheter hos föräldrar i den omfattning som övriga verksamheter och har till skillnad från övriga inte patienter och klienter utan elever och föräldrar vilket man kan tolka som obekvämt när det gäller att kategorisera familjerna.

Kartläggningsresultatet visar på en stor variation mellan kommunerna i länet även när hänsyn tagits till att skolan inte deltagit i alla. Tänkbara förklaringar till olikheter i resultatet kan vara demografiska olikheter, förekomsten av särskola, egen lokal habilitering, tidigare förekomst av vårdinstitutioner, tillgång på bostäder mm. Man bör därför vara försiktig med att generalisera utifrån resultaten.

Kartläggningen gör inte anspråk på att vara komplett. Alla berörda verksamheter i de olika kommunerna har inte deltagit och vissa verksamheter har inte haft de kunskaper som krävs för att kunna identifiera intellektuella begränsningar/kognitiva svårigheter. Det kan dessutom finnas föräldrar som inte har kontakt med varken förskola eller BVC.

REFERENSER

*Starke, Mikaela, 2007, Barn till föräldrar med utvecklingsstörning.
Socialstyrelsen*

*Bager, Börje, 2003, Barn till mödrar med utvecklingsstörning – en inventering.
Läkartidningen nr 1-2, 2003.*

*Nilsson, A, 2008, Gruppverksamhet för föräldrar med intellektuella
begränsningar och deras barn – Slutrapport för FIB-projektets delprojekt i
Tierp juni 2008*

Bilaga 1

Inbjudan till

**SUF – förmiddag
måndagen den 21 maj 2007**

kl. 09-12

Frågeställningar kring barns behov och konsekvenser av föräldrars kognitiva nedsättningar är något som engagerar och berör professionella såväl som allmänheten. Många som kommer i kontakt med familjer där en eller båda föräldrarna har en utvecklingsstörning upplever det svårt att utreda och stötta dessa familjer. Det finns även ett behov att förstå hur andra kognitiva svårigheter i samband med svagbegåvning, Aspergers syndrom, ADHD eller förvärvad hjärnskada kan påverka föräldraförmågan och kan stödjas på bästa sättet.

I Uppsala och Tierps kommuner har man mångårig erfarenhet av samverkan kring familjer som tillhör den ovan beskrivna gruppen. Syftet med de lokala SUF-grupperna är att samarbeta kring information, kunskapsförmedling, kompetensutveckling, konsultation och metodutveckling. Målsättningen är att starta lokala SUF grupper i Uppsala läns övriga kommuner. Under denna förmiddag kommer representanter från Uppsala att berätta om hur man arbetar via vår samverkans modell.

SUF verksamheten var också grunden till att FIB-projektet/Föräldrar med intellektuella begränsningar/kom till stånd med bl.a. en kartläggning av målgruppen inom länet.

Syftet med SUF-förmiddagen är att förmedla kunskaper och erfarenheter som vi har skaffat oss om föräldrar med kognitiva svårigheter och deras barn. Målsättningen är att ge en bild av familjernas villkor och resurser, samt att ge idéer om hur man kan planera insatser utifrån deras förutsättningar och resurser.

Målgrupp

Socialsekreterare, familjehemssekreterare, hemterapeuter, psykologer, personal vid Barnhabilitering, Vuxenhabilitering, BVC, MVC, förskola, barnpsykiatri, personal vid institutioner för barn och familjer, familjebehandlare, skolpersonal, med flera.

Bilaga 2

Kartläggning inom X kommun.

FIB-projektet är ett 3-årigt samverkansprojekt i Uppsala län som syftar till att minska riskerna för att barn far illa genom att utveckla stöd till barnfamiljer där någon av föräldrarna har en utvecklingsstörning eller andra kognitiva svårigheter. En del i projektet är att göra en kartläggning av målgruppens behov och storlek i Uppsala län.

Har man ett funktionshinder, ger det troligen konsekvenser inom de flesta livsområden. Föräldraskap är ett sådant område. Professionella möter dessa föräldrar och deras barn inom sina respektive verksamheter och arbetar för att se till att de får det bra. Det finns ett pågående arbete kring utveckling av metoder och stödinsatser kring dessa familjer inom SUF i länet där SUF står för ”Samverkan kring barn i familjer där någon förälder har utvecklingsstörning eller andra kognitiva svårigheter.”

Det saknas emellertid information idag om **hur många** föräldrar det finns som tillhör målgruppen. Vi vet inte heller hur många barn det finns. Kartläggning av antalet är en förutsättning för att kunna bedöma vilka behov av stöd som dessa barn och deras föräldrar har och planera utifrån det.

Med **målgruppen** menar vi **föräldrar** med utvecklingsstörning samt personer vars svårigheter i föräldraskapet kan kopplas till kognitiv nedsättning. ”**Kognitiva svårigheter**” innebär att man har stora problem med planering, struktur, minne, abstrakt tänkande, läsning, räkning eller skrivning, vilka var för sig eller gemensamt kan inverka på föräldraförmågan. I vissa fall kan svårigheterna vara så stora att föräldraförmågan sviktar. Dessa personer kan t.ex. ha en svagbegåvning, förvärvad hjärnskada eller andra neuropsykiatriska funktionshinder såsom Aspergers Syndrom eller ADHD.

I Tierp har man under 2006, som en pilotstudie, genomfört en kartläggning av målgruppen via habilitering, skola, förskola, BHV, MHV och socialtjänsten.

Resultatet blev att man totalt fann ca 70 familjer med sammanlagt ca. 125 barn där föräldrarna har kognitiva nedsättningar. Av dessa 70 familjer tillhörde 25 familjer kategorin utvecklingsstörning/intellektuella begränsningar och 44 familjer kategorin som har andra kognitiva nedsättningar.

Tillvägagångssätt i X kommun.

I X kommun kommer motsvarande kartläggning som den i Tierp, Uppsala och Älvkarleby att genomföras under hösten 2007 via skolan, förskolan, socialtjänsten, barn- och vuxenhabiliteringen, barnpsykiatri, LSS, MHV, BHV och särskolan.

Två kartläggningslistor:

- 1 En lista för föräldrar som har en känd utvecklingsstörning, förvärvat hjärnskada, Asperger eller ADHD där omfattningen är av den arten att de behöver stöd i sitt föräldraskap.
- 2 En lista för dem som tillhör "gråzonen" dvs. har stora kognitiva nedsättningar som innebär svårigheter med bl.a. planering, struktur, minne, abstrakt tänkande, läsning, räkning eller skrivning och därför behöver stöd i sitt föräldraskap.

Eftersom uppgifterna är sekretessbelagda får endast initialer i för- och efternamn, kön och födelseår uppges vilket är kontrollerat med forskare inom området, stadsjuristen i Uppsala kommun och Landstingets jurist. Dessa uppgifter räcker samtidigt för att personer som har kontakter med flera verksamheter och myndigheter inte kommer att räknas flera gånger.

Listorna skall vara handskrivna (inga worddokument) och innehålla:

Initialer - Kön - Födelseår på föräldrarna och deras barn.

Listorna överlämnas via kontaktperson eller skickas med post senast, till:

Projektet som finansieras av Arvsfonden är ett samarbete mellan:

För mer information kontakta gärna:

Sven-Erik Pistol
Regionförbundet Uppsala län
Tel: 0708-24 87 92

www.region uppsala.se/fib

